

Odborně špatné (zřejmě fiktivní) nálezy modráška bahenního pracovníků AOPK

Vypracoval - Ing. Josef Lank
tel.: + 420 603 454 900
e-mail: Josef.Lank@seznam.cz
On-line verze - www.uradujem.cz/modrasek.pdf

Ve Stráži nad Nisou dne 24.1.2018

Ve dnech 18.7.2017 a 1.8.2017 zapsali pracovníci Agentury ochrany přírody a krajiny několik zřejmě účelových nálezů modráska bahenního do Nálezové databáze ochrany přírody. Účel byl zcela zřejmý – ukázat perspektivnost této silně urbanizované lokality pro trvalou existenci modráska bahenního a ztížit tím cestu k výstavbě autobazaru – www.uradujem.cz/podjatost.pdf. Jako další důkaz podjatosti hodnotím to, že nálezy byly zaevidovány pracovníkem AOPK – Mgr. Martinem Waldhauserem, který za rok 2016 a 2017 učinil 2239 nálezů a z toho pouze čtyři v působnosti Magistrátu města Liberec (dva zřejmě účelové a dva se mě netýkají). Není tajemstvím, že jeho manželka Mgr. Irena Waldhauserová je spolupracovnicí rozhodujícího úředníka Mgr. Radomíra Studeného na KÚ LK, dokonce s ním sdílí jednu kancelář č. 1121 ¹.

Odbornou nesprávnost nálezů potvrdil RNDr. Jiří Vávra, CSc. geobotanickým průzkumem, který byl součástí Stanoviska k poskytnutým podkladům ze dne 7.11.2017 ². Dne 6.1.2018 vypracoval RNDr. Jiří Vávra, CSc. vyjádření k nálezům modráska bahenního pracovníky AOPK ³.

Pro vyvrácení spekulací nad tím, že geobotanické průzkumy nelze zpracovávat v listopadu, uvádím, že globálně prováděné geobotanické průzkumy, jako byl tento, lze provádět v kteroukoliv roční dobu bez sněhové pokrývky. Byla použita metoda shodná s metodou aplikovanou při aktualizaci mapování biotopů dle publikace Guth et al. 2006. Například celostátní mapování biotopů, resp. aktualizace výsledků prvního mapování v rámci projektu Natura 2000, bylo organizátory akce plánováno tak, že některá území byla pro zpracování zadávána koncem vegetační sezóny. Tedy i zkušenosti geobotanikové takovou možnost nevyklučují a praktikují ji. Pokud jde o cílený průzkum, jako byl tento, který nevyžadoval ani detailní floristický průzkum, nelze pozdnímu datu provedení terénních prací z odborného hlediska cokoliv vytknout. Pro podporu mého tvrzení příkládám posudky zpracované na základě průzkumů v listopadu napříč ČR vč. alma mater Mgr. Radomíra Studeného – Univerzity Palackého v Olomouci ⁴.

Na základě „průzkumů“ pracovníků AOPK byly do NDOP zaevidovány nálezy modráska bahenního, který je úzce specializovaný druh denního motýla, který pro svůj

¹ Dokument – Propojení Mgr. Martin Waldhauser, Mgr. Irena Waldhauserová, Mgr. Radomír Studený, [link](#)

² Dokument – RNDr. Jiří Vávra, CSc. – Stanovisko, 7.11.2017, [link](#)

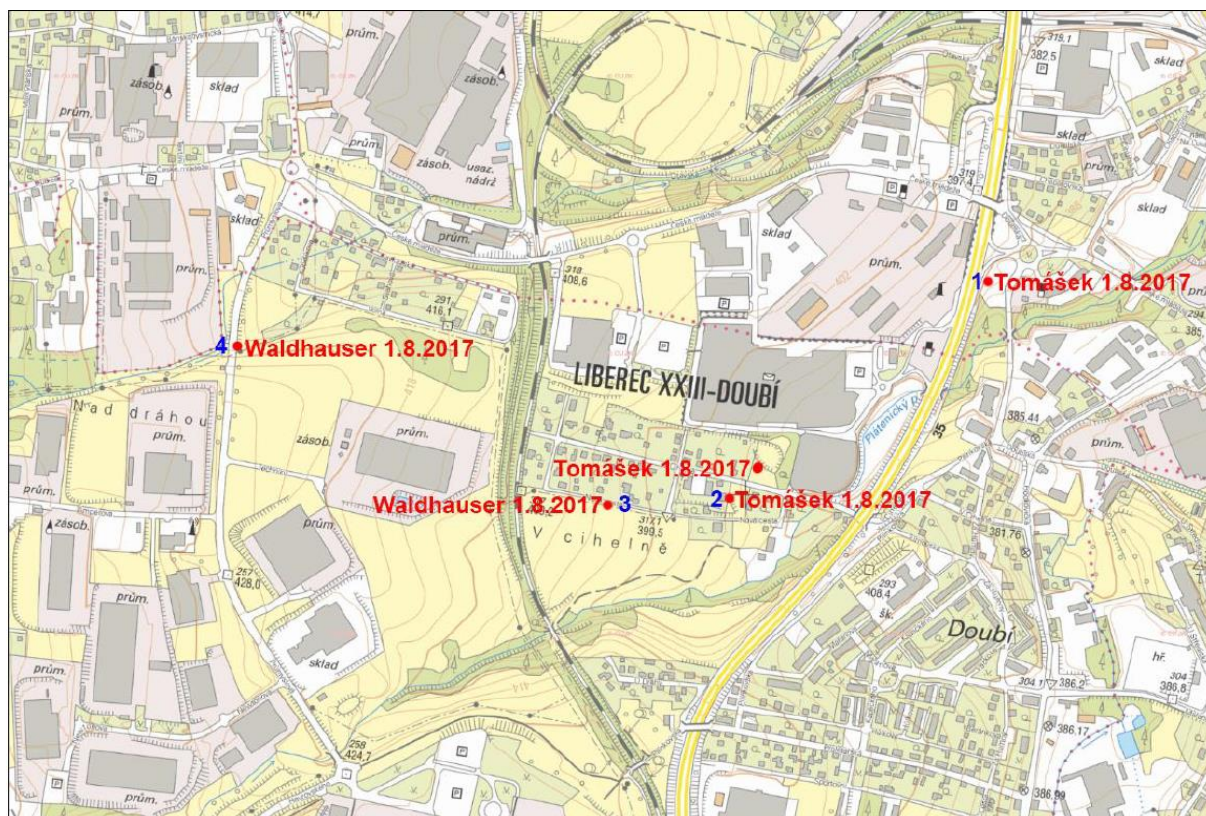
³ Dokument – RNDr. Jiří Vávra, CSc. – Vyjádření k nálezům, 6.1.2018, [link](#)

⁴ Dokument – Výňatky z posudků zpracovaných na základě průzkumů v listopadu, [link](#)

zdárný vývoj vyžaduje vhodný typ vegetačního krytu, přítomnost prosperujících hnízd mravence rodu *Myrmica* a živnou rostlinu, kterou je toten lékařský. Toten lékařský je rostlina vlhkých luk s vysoko položenou hladinou podzemní vody, která může v některých částech roku vystupovat nad terén. Je typickou rostlinou zaplavovaných psárkových luk, kosených blatouchových luk, nekosených tužebníkových lad a bezkolencových luk. Porost, který se v nepatrném fragmentu vyskytuje na předmětné lokalitě, má nejbližší tužebníkovému ladu. Modrásek bahenní klade vajíčka v průběhu července do kvetoucích či odkvétajících klasů totenu, v němž housenka prodělává svůj larvální vývoj v prvních dvou instarech (vývojových fázích). Poté opouští klásek, padá na zem, kde v případě příznivých okolností je nalezena dělnicí mravence rodu *Myrmica* a odnesena do mraveniště, kde je pečlivě chráněna mravenčími dělnicemi, za což se jim odměňuje sladkými výměšky. V průběhu léta až do jara setrvává v mraveništi a živí se mravenčími larvami. Koncem června dalšího roku se kuklí a v první červencové dekádě se líhne a imágo v tu chvíli s nerozvinutými křídly opouští mraveniště. V tomto stadiu není již pro mravence atraktivní, v důsledku čehož se mnohdy stává, že se stane jejich potravou.

Pro dokončení tohoto složitého vývoje je třeba splnění těchto předpokladů:

1. Prosperující porost živné rostliny, která je v době kladení vajíček a v době larválního vývoje motýla v květu. To znamená, že v době od cca poloviny června do první dekády srpna musí být porost neposečen, resp. nepasen.
2. Prosperující porost živné rostliny předpokládá, že plocha má stabilizované hydrologické podmínky – není odvodněna melioračními stavbami.
3. Lokalita není intenzivně pasena, především koňmi a skotem, a to z důvodu zachování prosperity hostitelského mravence, který je ohrožován sešlapáváním (mraveniště jsou sypké kupy hlinitého materiálu nejčastěji prorostlé trsy trav, případně s porostem mateřídoušky či rožce rolního na vrcholu kupy).

Nález č. 1	proveden 1.8.2017 Ing. Václavem Tomáškem (AOPK), Rochlice u Liberce p.č. 471/1
	Provedena a zapsána přesná lokalizace nálezu v mapě. Zjištěno dle porostu krvavce lékařského.
	Přírodní habitat dle https://geoportal.gov.cz/web/guest/map X1 resp. T1.3 - urbanizovaná území resp. Není biotopem modráška bahenního. Cynosurion, nemapováno
	Většina plošně nevýznamné lokality je umělý kulturním pravidelně sečeným trávníkem (dvakrát až třikrát ve vegetační sezóně) vytvořeným v souvislosti s úpravami terénu v blízkosti frekventované komunikace, s dominancí kostřavy rákosovité. Ploška asi 10 m2 na kontaktu s olšinou má charakter tužebníkových lad s ojedinělými rostlinami krvavce totenu. Mraveniště mravence rodu <i>Myrmica</i> nebyla zjištěna. Lokalita nesplňuje kritéria pro biotop modráška bahenního.

Nález č. 2	proveden 1.8.2017 Ing. Václavem Tomáškem (AOPK), Doubí u Liberce p.č. 279
	Provedena a zapsána přesná lokalizace nálezu v mapě.
	Přírodní habitat dle https://geoportal.gov.cz/web/guest/map T1.3 Cynosurion Není biotopem modráška bahenního.
	Podle konfigurace terénu porost kolísá mezi sušší variantou ovsíkové louky, ruderálním porostem svazu <i>Arction lappae</i> a tužebníkovým ladem. Krvavec toten zde neroste. Mraveniště mravence rodu <i>Myrmica</i> nebyla zjištěna. Lokalita nesplňuje kritéria pro biotop modráška bahenního.

Nález č. 3	proveden 1.8.2017 Mgr. Martinem Waldhauserem (AOPK), Doubí u Liberce - silnice
	Provedena a zapsána přesná lokalizace nálezu v mapě - silnice. RNDr. Vávra prozkoumal okolí silnice Nová cesta, nikoliv pouze silnici. V tomto případě nejpravděpodobnější p.č. 257/2 a širší okolí.
	Přírodní habitat dle https://geoportal.gov.cz/web/guest/map T1.3 Cynosurion Není biotopem modráška bahenního.
	Plocha s označením V cihelně je celoročně pasena skotem a koňmi, je oplocena elektrickým ohradníkem a zdupána zvířaty (skotem, koňmi). V porostu charakteru kulturní louky s dosevem produkčních trav neroste krvavec toten. Při Nové cestě jsou nesečené fragmenty ovsíkové louky. Lokalita nesplňuje kritéria pro biotop modráška bahenního.

Nález č. 4	proveden 1.8.2017 Mgr. Martinem Waldhauserem (AOPK), Doubí u Liberce - chodník
	Provedena a zapsána přesná lokalizace nálezu v mapě - chodník. RNDr. Vávra prozkoumal širší okolí, nikoliv pouze chodník. V tomto případě nejpravděpodobnější p.č. 862/1 a širší okolí.
	Přírodní habitat dle https://geoportal.gov.cz/web/guest/map T1.1 Arrhenatherion, nemapováno Není biotopem modráška bahenního.
	Porost má charakter kulturní louky s dosevem trav, je pravidelně dvakrát za sezónu sečen. V porostu není toten lékařský přítomen. Lokalita nesplňuje kritéria pro biotop modráška bahenního.

Nález č. X	proveden 18.7.2017 Ing. Václavem Tomáškem (AOPK), Doubí u Liberce, p.č. 369
	Provedena a zapsána přesná lokalizace nálezu v mapě. Místo nálezu je cca. 20 m za mobilním oplocením.
	Přírodní habitat dle https://geoportal.gov.cz/web/guest/map T1.4 Alopecurion pratensis, T1.5 Vlhké pcháčové louky, nemapováno
	Fragment pozemku (viz mapka výše) obsahuje porosty charakteru vlhké psárkové louky a tužebníkového lada. Mraveniště mravence rodu <i>Myrmica</i> nebyla zjištěna. Lokalita nesplňuje kritéria pro biotop modráška bahenního.

Jak je zřejmé, ani podklady z mapování habitatů nejsou směrodatné při řešení takto specializovaných problémů. Již podklady z mapování habitatů organizovaného AOPK ČR, viz webové odkazy citované výše, podporují nevěrohodnost údajů v nálezové databázi AOPK. Závěrem lze konstatovat, že v nejbližším okolí předmětné lokality se nenacházejí vhodné biotopy pro vývoj modráška bahenního. Nicméně liberecký region skýtá mnohé potenciálně vhodné lokality a rozšíření tohoto druhu modráška by měla být věnována větší pozornost orgánů ochrany přírody s cílem zajistit ochranu a vhodný management perspektivních habitatů. Předmětná lokalita perspektivním biotopem modráška bahenního rozhodně není.

RNDr. Jiří Vávra, CSc. jako specialista lepidopterolog uvádí poznámku: *Determinace druhu bez přítomnosti autora (Tomášek, nález z 18. 7. 2017) na lokalitě je velmi obtížná. Lokalita byla v tu dobu oplocena neprůhlednou textilií a uzavřena proti vstupu nepovolaných osob. Případné studium imág v letu nějakou distanční metodou je nevěrohodné, počty snadno zpochybnitelné. Na lokalitě nebyla v průběhu průzkumů prováděných mnou v roce 2017 zjištěna přítomnost mravenišť hostitelského rodu *Myrmica*. Porost hostitelské rostliny totenu lékařského byl v termínech uváděných autorem nálezu (Tomášek) částečně pokosen.*

Například:

Nález Tomáška V. ze dne 18. 7. 2017 je teoreticky možný, biotopem je silně antropicky narušená psárková louka svazu *Alopecurion pratensis* Passarge 1964 – vlhké až čerstvě vlhké louky vázané na krátkodobě zaplavované nebo podmáčené polohy nížinného až podhorského stupně (Moravec et al. 1995), nyní dle (Chytrý et al. 2007) *Deschampsion cespitosae* Horvatic 1930 – nížinné aluviální louky – zahrnuje dřívější *Alopecurion pratensis*, *Cnidion venosi*, *Veronico longifoliae*-*Lysimachion vulgaris*

Orgánu ochrany přírody lze doporučit, aby tomuto druhu motýla, který je rozhodně významným indikátorem kvalitních mokřadních biotopů, věnoval v území své působnosti odpovídající péči, provedl na potenciálně atraktivních biotopech detailní průzkumy a zamezil tomu, aby byly vhodné biotopy další urbanizací plošně redukovány a izolovány, případně znehodnocovány rozličnými stavebními činnostmi. Aby byly informace o atraktivitě lokality pro modráška bahenního věrohodné, je nutno na perspektivních biotopech provést cílené průzkumy, které budou zaměřeny na celkové zhodnocení biotopu z pohledu podmínek pedologických, hydropedologických, geobotanických a v neposlední řadě také z pohledu výskytu mravenišť rodu *Myrmica*. Samotná registrace poletujících imág není dostačujícím podkladem pro rozhodování orgánu ochrany přírody, jak bylo praktikováno v tomto konkrétním případě.